

stændigt Menighedsforhold, saa at de maatte have lignende Rettigheder som den hele øvrige Menighed. Et saadant Forhold er et ganske andet end det, at man blot ønsker at høre en forbreiende Præst. Dertil kommer jo, at de andre Medlemmer af Sognet have den selv samme Ret, hvis de vilde stille sig i dette særlige Forhold, hvis de virkelig vilde løse Sognebaand til en anden Præst eller danne en Valgmenighed omkøbt en saadan Lønne ham og betale alle de Udgifter, som høre til. Ville de ikke bære disse Udgifter, maa de finde sig i at have en mindre Ret. Det er jo den naturlige Ting af Verden, at man maa finde sig i, at man ikke har den samme Ret som Andre, der gjøre særegne Opoffelser derfor, medmindre man ogsaa er villig dertil. Det ærede Medlem bebrejdede os, at vi kun forlangte en almindelig Gudstjeneste for disse 10. Familiefædre, thi hvor skulde saa alle de Andre ty hen? Jeg veed nu ikke rettere, end at, naar der holdes en almindelig Gudstjeneste i Kirken, saa staar Kirken aaben, saaledes at ogsaa Andre kunne overvære den, og, med mindre man vil gjøre en hemmelig Sag deraf og lukke Kirkedøren, uagtet det skulde være en offentlig Gudstjeneste, er det jo klart, at ogsaa de andre Medlemmer af Valgmenigheden have fuld Adgang til Gudstjenesten, saa der ikke behøver at sættes særlige Bestemmelser derom ind i Loven. Men han fandt det ogsaa betænkeligt, at der kun var nævnt den almindelige Gudstjeneste; hvor skulde de da faae de kirkelige Handlinger udførte? Ja, ogsaa dette synes os meget simpelt; der er nu for det Første en Del af de kirkelige Handlinger, som ere et Led af den almindelige Gudstjeneste. Det ærede Medlem, som er saa vel behandret i vor Kirkeret, veed tilvisse, at baade Daab og Nadvere høre til den almindelige Gudstjeneste, saa at, hvor man har Ret til at holde en almindelig Gudstjeneste, kan man ogsaa samtidig holde baade Daab og Nadvere; men dernæst gjælder jo ogsaa Loven af 1872 for Valgmenighedsmedlemmerne. Det ærede Medlem sagde vel, at vi ikke, hvad vi maatte kunde falde paa, maatte henvise til denne Lov, da den kun gav Sognebaandsløjerne, men ikke Valgmenighedsmedlemmer Ret til i deres egen Sognekirke at faae deres kirkelige Handlinger udførte; men det staar i Strid med, hvad det ærede Medlem sagde ifjor; thi, da vi den Gang krævede en udbudet Ret for Sognebaandsløjerne, sagde han, at dem kunde vi ikke give en saadan uden at tage Valgmenighedsmedlemmerne med; men nu, da vi i Klar vilde give en Lov for Valgmenighedsmedlemmerne og forbeholde dem den Ret, som de som Sognebaandsløjere have ifølge Loven fra ifjor, saa siger det ærede Medlem: Ret, der høre de ikke hen. Saaledes kommer da det ærede Medlem i fuldkommen Strid med sig selv. Det er aldeles klart, at Valgmenighedsmedlemmerne ere Sognebaandsløjere efter Loven af 1855; det staar udtrykkelig i Valgme-

nighedsloven, saa at de Rettigheder, som gjælde for Sognebaandsløjerne i Almindelighed, maa ogsaa gjælde for dem. Ved Siden af disse Rettigheder have de andre særlige, men derved tabe de ikke hine almindelige, som de have i Egenkab enten af Sognebaandsløjere eller af Medlemmer af Sogmenigheden. Det er altsaa som sagt klart for mig, og jeg vil tro for de Allerfleste, at det ærede Medlems Indvendinger i Hovedsagen ere urigtige. Der kunde maasse være en lille Feil med Hensyn til Affattelsen, hvor der staar: „Eggesaa tilstedes det osv.“; men man kunde jo da ændre denne Bestemmelse, saa at den Misforstaaelse, som kan opstaa ved en, jeg kunde fristes til at sige spidsfindig, juridisk Fortolkning, kunde hæves. Naar vi blot ere enige om Sagen, er Formen meget let at blive enig om.

Casse: Skjøndt der var megen Anledning for mig til Skridt for Skridt at imødegaa, hvad der fra den ærede Ordførers Side er fremkommet imod mig, skal jeg dog ikke gjøre det. Da hans Argumentation for en stor Del dreiede sig om, hvad jeg skulde have sagt for et Klarfiden — og jeg maa vistnok antage, at der maa være sigtet til en Yttring, jeg ikke kan mindes, der er falden i Udvalget, — vil man let se, at det kun vilde være at spille det høje Things Lid, om jeg yderligere vilde begrunde de Naastande, jeg tror for at have begrundet fuldstændig.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Den ærede Forslagsstiller udtalte srag i Begyndelsen, at det Forslag, her nu ligger for, har været Gjenstand for en saa vidtløftig Omtale og saa mange Gange har været behandlet, at det vilde være vanskeligt at undgaa Gjentagelser, hvilket vilde blive trættende. Deri maa jeg fuldstændig være enig med ham, og navnlig da jeg tidligere har haft Lighed til at udtale mig udførligere baade her og i det andet Thing, vil jeg nu kunne indskrænke mig til at henholde mig til disse mine Udtalelser i saa Henseende, som jeg endnu fastholder. Jeg skal derfor ikke gaa ind paa nogen Gjemmengaen i det Enkelte af det Spørgsmaal, der foreligger; men der er dog et Par almindelige Betragtninger, hvorom jeg tror, at det vilde være hensigtsmæssigt, at de bleve gjorte gjældende fra min Side. Naar jeg har indtaget det Standpunkt til Forslaget, som jeg har indtaget, er dette selvfølgelig begrundet dert, at jeg har den personlige Overbevisning, at en saadan Stilling fra min Side er forsvårlig og rigtig, men jeg vil sige til, at jeg tillige er af den Overbevisning, at det kun er i Genhold til denne, at den Lov, om hvilken der nu er Spørgsmaal, paa Grund af Forholdene i det Hele vil være gjenmænskelig. Dette kan jo ikke være overraskende for de ærede Rigsdagsmænd, som kende denne Sags Historie, og som blot vilde se tilbage